

เสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย

อัคร ธนะศิริกุล*
อภิรักษ์ธน์ ธรรมทวีกุล**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์การออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย โดยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส กรุงเทพมหานคร เขต ๑ และ เขต ๒ จำนวน ๖ โรงเรียน โรงเรียนละ ๒๐ คน เพื่อศึกษาการออกเสียงถูกและผิดของการแปรเสียงตามบริบทในภาษาฝรั่งเศสมาตรฐาน ได้แก่ การกลมกลืนเสียง การแทรกเสียง การสลับเสียง การเพิ่มเสียง และการลบเสียง ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า มีการแปรเสียงตามบริบทในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างน้อยมาก นักเรียนสามารถออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสถูกต้องตามกฎการแปรเสียงในทั้งหมด ๖ โรงเรียนรวมกัน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๙ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของเสียงที่ออกผิดพบว่า การออกเสียงผิดทุกรูปแบบรวมกัน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๔๑ จากแบบทดสอบทั้งหมด ในจำนวนที่ผิดพบว่า การออกเสียงตามตัวเขียนเป็นแบบการออกเสียงผิดมากที่สุด โดยการออกเสียงตามตัวเขียน มีค่าร้อยละ ๕๕.๖๗ จากแบบที่ออกผิดทั้งหมด

คำสำคัญ: เสียงแปร การออกเสียง ลัทศาสตร์ ลัทวิทยา การสอนภาษาฝรั่งเศส ภาษาฝรั่งเศส

บทนำ

ภาษาเป็นสิ่งที่มีการแปร ภาษอาจแปรหรือต่างกันตามกาลเวลา การแปรของภาษาตามกาลเวลานี้ เราเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษา (ปราณี และคณะ, ๒๕๕๐: ๑๕-๑๖) นอกจากจะเห็นการแปรของเสียงตามกาลเวลาแล้ว ยังมีการแปรของเสียงจากปัจจัยอื่น ๆ หรือจากบริบท กล่าวคือ ไม่ได้พิจารณาดูทั้งภาษาแบบภาพรวม ๆ หากแต่พิจารณาลักษณะ หรือรูปสำคัญในภาษานั้น ๆ อย่างเฉพาะเจาะจง การแปรนั้นอาจเกิดขึ้นในภาษาด้านใดด้านหนึ่ง สิ่งสำคัญสำหรับการแปรรูปแบบนี้คือ จะต้องไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป ถ้าทำให้เปลี่ยนจะไม่นับเป็นการแปร แต่จะถือว่าเป็นการเปลี่ยนไปเป็นอีกรูปหนึ่ง

ในภาษาฝรั่งเศสมาตรฐานก็มีลักษณะการแปรเสียงตามบริบทเช่นกัน ได้แก่ การกลมกลืนเสียง (assimilation) การแทรกเสียง (dissimilation) การเพิ่มเสียง (insertion) การลบเสียง (deletion) และการสลับเสียง (metathesis) เป็นต้น ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมในประเทศไทย เป็นการสอนแบบขนบนิยม (traditional method) ปัจจุบันแม้ว่าจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมาใช้วิธีการสอนภาษาฝรั่งเศสแบบโสตทัศนศึกษา (audio-visual method) แต่ก็ยังประสมประสานกับการสอนแบบขนบนิยมอยู่ (สิทธา, ๒๕๒๑ : ๑๙) การสอนแบบนี้ ไวยากรณ์มีข้อดีคือเสียค่าใช้จ่ายในการสอนไม่สูง

* นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตศึกษาศาสาภาษาศาสตร์ประยุกต์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย

** รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาวภาษาศาสตร์ สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และนักเรียนได้รับความรู้อย่างกว้างขวางในด้านคำศัพท์ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางไวยากรณ์ของภาษาฝรั่งเศส แต่นักเรียนขาดการเน้นทักษะด้านการฟัง-พูด ในปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนไทยใน เวทีนานาชาติและการเป็นประชากรที่มีศักยภาพใน ประชาคมอาเซียน (AEC) การจัดการเรียนการสอน ภาษาฝรั่งเศสในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีการปรับการเรียน การสอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียน การสอนให้เทียบเท่ามาตรฐานคุณภาพระดับมาตรฐาน ยุโรป (Le Cadre Européen Commun De Référence Pour les Langues: CECRL) โดยการนำวิธีการที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้ประสิทธิผล สัมฤทธิ์ความรู้และทักษะทางภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียน ระดับเบื้องต้น คือ ประกาศนียบัตร DELF (Diplôme d'Étude de Langue Française) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาหลักสูตรใหม่ตลอดจนเทคนิคการสอนทักษะ สัมพันธ์ทางภาษา ซึ่งนำไปสู่แนวทางการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้อย่างน้อยในระดับ DELF B1 เพื่อนำ ไปสู่การสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สมมติครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยจึงได้เปลี่ยน หนังสือแบบเรียนเป็น หนังสือเรียน *Adosphère 1* เขียนโดย Céline Himber อาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส สำหรับคนต่างชาติจาก Université de Paris III และ Marie – Laure Poletti ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสาร จากสถาบันฝึกอบรมครุนานาชาติ CIEP ชุดการสอน นี้ใช้ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารระบบปฏิบัติการ ทางภาษาที่เรียกว่า Les démarches actionnelles ตามที่สภายุโรปกำหนด (จงกล สุภเวชัย และคณะ. ๒๕๕๖)

แม้ว่าคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้ มีนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ให้ได้มาตรฐาน CECRL และสมมติครุภาษาฝรั่งเศส แห่งประเทศไทย ได้มีการปรับเปลี่ยนสื่อการสอนตาม นโยบายของกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่สภา ยุโรปกำหนด แต่จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเคยศึกษา และทำงานด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสใน โรงเรียนมัธยม พบว่านักเรียนภาษาฝรั่งเศสยังมีข้อ ผิดพลาดในเรื่องการออกเสียงแปร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาวิจัยในเรื่องการเรียนการสอนการออกเสียงแปร ในภาษาฝรั่งเศสขั้น เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลรูปแบบการแปร เสียงของนักเรียนไทยที่เป็นประโยชน์ในการนำไป ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสถานภาพของการออกเสียงแปร ในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

๒. เพื่อศึกษาสถานภาพการเรียนการสอนการ ออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้ม ออกเสียงตามรูป เขียน โดยไม่ทราบกฎการแปรเสียงในภาษาฝรั่งเศส

๒. ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ มีอิทธิพลต่อการ ออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย

๓. ไม่มีการเน้นเรื่องการออกเสียงแปรใน หลักสูตรการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ข้อมูลสถานภาพการออกเสียงแปรในภาษา ฝรั่งเศสของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

๒. ได้ข้อมูลสถานภาพการเรียนการสอน เรื่อง การออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยม ศึกษาในกรุงเทพมหานคร

๓. ได้มาซึ่งแนวทางเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศส ตลอดจนข้อเสนอแนะ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูน (generative phonology)

พิณทิพย์ ทวยเจริญ (๒๕๕๓: ๖๑) ได้อธิบายว่า ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูน (generative phonology) เกิดขึ้นในคริสต์ศักราช ๑๙๖๘ โดย Chomsky and Halle เป็นส่วนเสริมขยายแนวคิดทางทฤษฎีไวยากรณ์ परिवรรตเพิ่มพูน (transformational generative grammar) กล่าวคือในทฤษฎีไวยากรณ์ परिवรรตมี องค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ องค์ประกอบทางโครงสร้างของประโยค (syntactic component) องค์ประกอบด้านความหมาย (semantic component) และ องค์ประกอบทางด้านเสียง (phonological component) ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูนต้องการแสดงแนวทางในลักษณะนามธรรมเพื่อชี้แนะการออกเสียงกลุ่มคำในภาษา และต้องการแสดงความเป็นนามธรรมของรูปแบบลึก (underlying form) โดยแสดงให้เห็นว่าคำที่มีรูปแบบแปลง เช่น divine และ divinity ถึงแม้มีการออกเสียงไม่เหมือนกันแต่น่าจะมีรูปแบบลึกเหมือนกัน โดยมีหลักการในการวิเคราะห์ที่เน้นการเขียนรูปแบบกฎต่าง ๆ และแสดงลำดับของกฎ ในการเขียนกฎนั้นมีส่วนประกอบสำคัญคือ

๑. ใช้ลักษณะเด่นจำแนก (distinctive feature) จะเป็นการแสดงคุณสมบัติทางเสียง ซึ่งจะใช้เกณฑ์ทางสรีรศาสตร์ หรือกลศาสตร์ก็ได้ แบ่งออกเป็นลักษณะเด่นจำแนกแสดงประเภทของเสียงแสดงที่เกิดเสียงและการใช้ลิ้น พร้อมทั้งมีลักษณะเด่นจำแนกแสดงสัทสัมพันธ์ (อภิลักษณ์ ธรรมชาติวิฤกุล, ๒๕๕๓)

๒. ใช้กฎระบบเสียง (phonological rule) กฎระบบเสียงต้องแสดงลักษณะเด่นจำแนก และต้องไม่ขัดกับความเป็นธรรมชาติ (naturalness) ของเสียง และมีลำดับการใช้กฎ

๓. ใช้กฎเพื่อแสดงการเชื่อมเสียงรูปแบบลึก (underlying form) หรือที่เรียกว่า หน่วยเสียง

(phoneme) ที่มีลักษณะแสดงความเป็นนามธรรมและคงที่ กับเสียงที่ออกจริง (phonetic representation)

แนวคิดภาษาฝรั่งเศสมาตรฐาน

แพรวโพยม บุญยะผลึก (๒๕๓๐: ๓๐) ได้อธิบายเสียงภาษาฝรั่งเศสมาตรฐาน โดยจำแนกได้ดังนี้

๑. ในด้านภูมิศาสตร์หรือสังคม ระบบเสียงภาษาฝรั่งเศสมีหลายระบบขึ้นอยู่กับภูมิภาคหรือแคว้นต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสในปารีสเองก็มีหลายระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ปัจจัยทางภาษาศาสตร์ เช่น อายุ ชนชั้นทางสังคม ระดับการศึกษา ระดับของภาษา วจนลีลา รวมถึงความเร็วในการพูดด้วย

๒. ในด้านภาษาศาสตร์ ภาษามีลักษณะทางสังคมและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของคนฝรั่งเศส ไม่ว่าจะเป็ภูมิภาคใด และชนชั้นใด ถือเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาเท่านั้น และการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นแนวทางให้คาดคะเนระบบเสียงของภาษาฝรั่งเศสในอนาคตได้ ไม่ว่าจะเป็นการลดจำนวนสระในตำแหน่งไม่เน้น หรือการลดพยัญชนะจากกลุ่มพยัญชนะควบลง ก็ช่วยให้เข้าใจวิวัฒนาการของภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น เราได้ทราบมาแล้วว่าภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบัน คือผลผลิตของวิวัฒนาการของภาษาละตินของชาวบ้าน (vulgar latin) ดังนั้นการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสปัจจุบันที่แตกต่างกันไปแล้วแต่ภาคหรือแต่กลุ่มสังคม หรือบุคคลล้วนแต่เป็นลักษณะที่น่าศึกษาในเชิงภาษาวิวัฒน์

ทั้งนี้ แพรวโพยม บุญยะผลึก (๒๕๓๐: ๓๕-๓๕) กล่าวถึงระบบเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสไว้ว่า ระบบเสียงสระภาษาฝรั่งเศสมี ๑๕ หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระไอษฐ์ ๑๑ หน่วยเสียง และสระนาสิก ๔ หน่วยเสียง ดังนี้

หน่วยเสียงสระไอษฐ์ / i, e, ε, a, y, u, ø, œ, u, o, ɔ, a /

หน่วยเสียงสระนาสิก / ɛ̃, œ̃, ɔ̃, ɑ̃ /

แต่ แพรวโพยม ไม่ได้กล่าวถึงหน่วยเสียง /ə/ ว่าเป็นอีก ๑ หน่วยเสียงในภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีการสรุปที่ชัดเจนว่า เสียง /ə/ เป็นหน่วยเสียงหนึ่งหรือไม่ เนื่องจากปัญหาทางด้านสัทลักษณะของเสียง และทางด้านสัทวิทยา ความเห็นของนักภาษาศาสตร์เกี่ยวกับสัทลักษณะ และสถานภาพของเสียง /ə/ ว่าเป็นหน่วยเสียงหรือไม่ มีอยู่มากมายแตกต่างกัน แต่ละท่านมีเหตุผลสนับสนุนความเห็นของตน แต่พอที่จะสรุปได้ว่า มีความเห็นแยกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ ๑ มีความเห็นว่าเป็นหน่วยเสียง เพราะมีสัทลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ด้านสัทลักษณะเสียง e muet มีฐานที่เกิดเป็นสระหน้าชนิดทอริมฝีปาก ซึ่งต่างไปจากฐานที่เกิดของสระหน้าทอริมฝีปาก [ø] และ [œ] ดังนั้นด้านสัทวิทยา ควรถือว่า e muet เป็นหน่วยเสียง เพราะมีคู่เทียบเสียงในตำแหน่งลงน้ำหนักและไม่ลงน้ำหนักหลายคู่ที่แสดงให้เห็นว่า e muet เป็นหน่วยเสียงทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป และการไม่ปรากฏของหน่วยเสียง /ə/ ทำให้ความหมายแตกต่างกันได้

กลุ่มที่ ๒ มีความเห็นตรงข้ามกับกลุ่มที่ ๑ ด้านสัทลักษณะ นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้อาศัยการสำรวจการออกเสียงของชาวฝรั่งเศส ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โดยทั่วไปชาวฝรั่งเศสส่วนมากโดยเฉพาะชาวปารีสออกเสียง e muet ใกล้เคียงกับเสียงสระ [ø] ในพยางค์เปิด และใกล้เคียงกับเสียงสระ [œ] ในพยางค์ปิด

แนวคิดเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศส

ในภาษาฝรั่งเศสการเปลี่ยนแปลงเสียงมีปรากฏอยู่ในกลุ่มคำเท่านั้น ได้แก่ ๑) การกลมกลืนเสียง (assimilation) ๒) การแยกแยกเสียง (dissimilation) ๓) การสลับเสียง (metathesis) ๔) การเพิ่ม (insertion) และ ๕) การลดเสียง (deletion) ซึ่งแยกออกเป็นชนิดต่าง ๆ กล่าวได้โดยละเอียด ดังนี้

๑. การกลมกลืนเสียง (assimilation) คือ การที่สัทลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง

ของหน่วยเสียงหนึ่งมีอิทธิพลต่อหน่วยเสียงอีกหน่วยเสียงหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้เคียง ทำให้หน่วยเสียงนั้นมีสัทลักษณะนั้น ๆ ไปด้วย การกลมกลืนเสียงนี้เกิดเพราะในคำพูดที่ต่อเนื่องผูกพันกันคล้ายห่วงโซ่ อวัยวะในการเปล่งเสียงจะเตรียมออกเสียงสัทลักษณะของหน่วยเสียงต่อไปทั้ง ๆ ที่ยังเปล่งเสียงหน่วยเสียงที่นำมาข้างหน้ายังไม่ทันจบดี หรือบางทีสัทลักษณะของหน่วยเสียงที่นำมาข้างหน้าก็เปล่งออกไปแล้วยังคงค้างคาอยู่ เพราะความเฉื่อยของอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียงในขณะที่เปล่งเสียงหน่วยเสียงที่ตามมาข้างหลัง เช่น หน่วยเสียง /k/ ในภาษาฝรั่งเศสมีฐานเกิดได้ถึง ๓ ตำแหน่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสัทลักษณะของหน่วยเสียงสระที่ตามมาข้างหลัง กล่าวคือ /k/ เมื่อนำหน้าสระ /i/ จะมีฐานที่เกิดที่เพดานแข็ง หรือเพดานแข็งส่วนหลัง แต่เมื่อ /k/ นำหน้าสระเปิด เช่น /a a ù/ จะเปลี่ยนฐานที่เกิดไปอยู่ที่เพดานอ่อนส่วนหน้า และถ้า /k/ นำหน้าสระหลัง เช่น /u/ ฐานที่เกิดจะอยู่ที่เพดานอ่อน (แพรวโพยม บุนยะผลิก ๒๕๓๐ : ๑๙๘; สัญชัย สุลักษณ์านันท์. ๒๕๔๒: ๑๓๕-๑๓๖)

๒. การแยกแยกเสียง (dissimilation) การผลัดดันเสียงเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาซึ่งตรงข้ามกับการกลมกลืนเสียง การแยกแยกเสียงเกิดขึ้นในคำพูดที่อยู่ติดต่อกันเป็นกลุ่มน้ำหนักเช่นเดียวกับการกลมกลืนเสียง และแบ่งออกเป็น ๒ ชนิดเช่นกัน คือ ๑) การผลัดดันเสียงที่อยู่ห่างกัน การแยกแยกเสียงชนิดนี้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยเสียงที่มีสัทลักษณะเหมือนกัน แต่ไม่ได้อยู่ชิดกัน คือ มีหน่วยเสียงอื่นคั่นอยู่ หน่วยเสียงหนึ่งจะเปลี่ยนสัทลักษณะบางลักษณะของตนไป เพื่อเน้นให้เห็นความแตกต่างกับหน่วยเสียงอีกหน่วยเสียงหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการสับสนในการออกเสียงซึ่งอาจเป็นเพราะหน่วยเสียงเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน เช่น ถ้าลองออกเสียงประโยคต่อไปนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงเดียวกันในหลาย ๆ ตำแหน่ง เราจะรู้สึกว่าการออกเสียงได้ลำบากโดยเฉพาะเมื่อพูดเร็ว ๆ และ ๒) การแยกแยกเสียงชนิดชิดกัน คือ การผลัดดันเสียง

ชนิดที่หน่วยเสียงอยู่ชิดกัน การแยกเสียงเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นเพราะผู้พูดเกรงว่าจะเกิดการกลืนเสียง จึงพยายามต่อต้านโดยการเปลี่ยนสัทลักษณะบางอย่างของหน่วยเสียงหน่วยใดหน่วยหนึ่งเสียเพื่อให้เกิดการตัดกันระหว่างหน่วยเสียงที่อยู่ชิดกัน และเพื่อไม่ให้ถูกกลืนได้โดยหน่วยเสียงที่มีอิทธิพลกว่า ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้เช่นกัน

๓. การสลับเสียง (metathesis) ในคำพูดที่พูดติดต่อกันอย่างรวดเร็ว นอกจากจะเกิดการเปลี่ยนสัทลักษณะของหน่วยเสียงบางหน่วยแล้ว อาจเกิดการสลับเสียงขึ้นได้เพื่อทำให้โครงสร้างของพยางค์อยู่ในรูปแบบที่ง่ายและเอื้อต่อการออกเสียง ซึ่งเกิดขึ้นได้ ๒ ลักษณะ คือ การสลับหน่วยเสียงที่อยู่ชิดกัน และการสลับหน่วยเสียงที่อยู่ห่างกัน (อภิสิทธิ์ ธรรมทวีธิกุล, ๒๕๕๗)

๔. การสูญเสียง (deletion) ในการพูดภาษาฝรั่งเศสระดับภาษาปาก นอกจากจะมีการเปลี่ยนแปรเสียงในลักษณะต่าง ๆ ยังอาจเกิดการสูญหน่วยเสียงบางหน่วยได้อีกด้วย กล่าวคือละเว้นไม่ออกเสียงหน่วยเสียงบางหน่วย หน่วยเสียงที่มักจะไม้ออกเสียง ได้แก่ พยัญชนะเหลว /l, r/ นอกจากนี้ในตำแหน่งพยัญชนะท้าย พยัญชนะเหลวที่ควบกับพยัญชนะระเบิดซึ่งสูญเสียงความก้อง เพราะถูกกลืนเสียงอาจไม่ออกเสียงเลย ไม่ว่าจะกลุ่มพยัญชนะนั้นจะอยู่ในตำแหน่งที่มีการลงน้ำหนักหรือไม่ก็ตาม

๕. การเพิ่มเสียง (insertion) ปรากฏการณ์ของการแทรกเสียงสระหลออื่น [ə] ในกรณีที่พยัญชนะหลายหน่วยมาพบกันก็จัดว่าเป็นการแยกเสียงชนิดหนึ่ง สาเหตุของการแทรกเสียงในกรณีนี้เป็นเพราะมีหน่วยเสียงพยัญชนะมากกว่าสามหน่วยติดต่อกัน (กลุ่มพยัญชนะควบที่ใหญ่ที่สุดในภาษาฝรั่งเศสคือกลุ่มพยัญชนะสามหน่วย) หรือเพราะหน่วยเสียงพยัญชนะที่ติดกันนั้นไม่สามารถปรากฏควบกันได้ ดังนั้นในการออกเสียงกลุ่มพยัญชนะจึงเกิดแทรกเสียงเพื่อแยกพยางค์ ทำให้ออกเสียงได้ง่ายขึ้น

อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดนี้เป็นความพยายามของนักภาษาศาสตร์ที่จะอธิบายภาษาอย่างมีระบบและมีกฎเกณฑ์ เป็นการพัฒนาขั้นตอนของการศึกษาภาษาให้เป็นระบบและมีกฎเกณฑ์มากขึ้น ไม่ว่าผู้วิจัยจะนิยมแนวการวิเคราะห์หรือทฤษฎีของนักภาษาศาสตร์กลุ่มใดก็ตาม สิ่งหนึ่งที่จะปฏิเสธไม่ได้คือทั้งหมดนี้เป็นความรู้ที่เกิดจากการคิดค้นของนักวิชาการในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน เพื่อจุดประสงค์เดียวกันคือวิธีการที่ดีที่สุดในการศึกษาภาษานั้นเอง

วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

๑. ครู/ผู้สอน เป็นผู้สอนหลักของนักเรียน ผู้เข้าร่วมการทดสอบในรายวิชาภาษาฝรั่งเศสของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในกรุงเทพมหานคร เขต ๑ และ เขต ๒ จำนวนทั้งหมด ๔ ท่าน

๒. นักเรียน นักเรียนผู้เข้าร่วมการทดลองเป็นผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานและกำลังเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง จากโรงเรียนที่เป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในกรุงเทพมหานคร เขต ๑ และ เขต ๒ ซึ่งศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนละ ๒๐ คน จำนวน ๖ โรงเรียนรวมทั้งสิ้น ๑๒๐ คน

การคัดเลือกข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวม คำ วลี และประโยคที่มีการแปรเสียงตามบริบทโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย และอยู่ในหลักสูตรมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้คำที่มีในภาษาจริง และปรากฏอยู่ในแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแบ่งเป็น ๕ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ การกลืนเสียง (assimilation) ประกอบด้วย การกลืนเสียงพยัญชนะ และการกลืนสระ ประเภทที่ ๒ การแยกเสียง (dissimilation) ประเภทที่ ๓

การสลับเสียง (metathesis) ประเภทที่ ๔ การเพิ่มเสียง (vowel insertion) และประเภทที่ ๕ การลบเสียง (deletion)

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการวิจัย

๑. บัตรคำที่ใช้ในการทดลองจริง มี ๒ ลักษณะ คือ แบบประโยค และแบบคำ โดยแบบคำนักเรียนจะมีความระมัดระวังในการอ่าน และไม่มีบริบทเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ทราบถึงรูปลึก (underlying form) ของนักเรียน จึงจำเป็นต้องทดสอบการอ่านทั้งแบบคำ และแบบประโยค เพื่อนำมาเปรียบเทียบกันว่านักเรียนทราบหรือไม่ว่ามีการแปรเสียงเกิดขึ้นเมื่อคำคำนั้น อยู่ในบริบทที่มีผลต่อการออกเสียง

๒. แบบสอบถามนักเรียน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเลือกนักเรียนที่เป็นตัวแทนชั้นเรียน โรงเรียนละ ๒๐ คน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ใช้สำรวจประสบการณ์ทางภาษาฝรั่งเศสที่ไม่เป็นทางการ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางด้านการฟังพูด เช่น ถามเกี่ยวกับการดูภาพยนตร์หรือวิดีโอ เสียงภาษาฝรั่งเศส การฟังข่าว ฟังเพลง ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาฝรั่งเศสต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ ใช้สำรวจประสบการณ์ทางภาษาฝรั่งเศสที่เป็นทางการ เช่น สำรว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนเริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสตั้งแต่เมื่อไหร่ ผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสอยู่ในระดับใด เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ สำรว่าถึงผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส และผลการสอบวัดระดับภาษาฝรั่งเศส (DELF) เพื่อทราบถึงระดับความสามารถของนักเรียนที่เข้าทดสอบ

๓. แบบสอบถามครู/ผู้สอน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเลือกผู้สอนที่เป็นผู้สอนชาวไทย ที่เป็นผู้สอนหลักของนักเรียนผู้บอกภาษา และได้ทำการสัมภาษณ์ โดยเลือกสัมภาษณ์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียน

มัธยมศึกษา เพื่อจะได้คำตอบที่แตกต่างและมีความคมชัดกว่าคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านคุณภาพสำหรับงานวิจัย แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ใช้เพื่อถามข้อมูลทั่วไปของครู/ผู้สอน เช่น สถานภาพของผู้สอน ประวัติการศึกษา และระยะเวลาหรือประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ ๒ ใช้เพื่อถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันของโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ ๓ ใช้สำรวจประสบการณ์ทางภาษาฝรั่งเศสที่ไม่เป็นทางการ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางด้านการฟังพูด เช่น ถามเกี่ยวกับการดูภาพยนตร์หรือวิดีโอ เสียงภาษาฝรั่งเศส การฟังข่าว ฟังเพลง ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาฝรั่งเศสต่าง ๆ เช่น การสนทนากับเพื่อนชาวฝรั่งเศส เป็นต้น

ส่วนที่ ๔ สำรว่าถึงผลการสอบวัดระดับภาษาฝรั่งเศส (DELF)

๔. โปรแกรมในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้โปรแกรม Praat เพื่อวิเคราะห์ศึกษาลักษณะทางกายภาพของเสียง ได้แก่ ระดับเสียงสูงต่ำ ความเข้มขึ้นของเสียง ความยาวนานของเสียง ความก้อง การกลมกลืนเสียงสระ และความเป็นนาสิกของเสียง เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของเสียงดังกล่าว ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ด้วยคำฟัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการแปรเสียงในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนและครู/ผู้สอน โดยการฟังคำที่ต้องการทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงแปรแต่ละเสียง ซึ่งได้จากการอ่านถ้อยความที่ได้บันทึกไว้ในเครื่องบันทึกเสียง และทำการจดบันทึกรูปแปรของเสียงแต่ละรูปที่ได้จากการฟังดังกล่าวโดยได้ถ่ายทอดเสียงจากไฟล์เสียงที่ได้บันทึกจากนักเรียน โดยใช้สัทอักษรสากล (The International Phonetic

Alphabet: IPA) ซึ่งแสดงรายละเอียดและข้อผิดพลาด เรื่องการออกเสียงแปรของนักเรียนผู้ให้ข้อมูลได้อย่าง ชัดเจนลงในแบบฟอร์มบันทึกข้อมูลการออกเสียงแปร

๒. รวบรวมรูปแปรต่าง ๆ ของเสียง และนับ จำนวนครั้งและค่านวนค่าร้อยละในการปรากฏของ รูปแปรแต่ละรูปของแต่ละเสียงในคำภาษาฝรั่งเศส เพื่อดูจำนวนรูปแปรทั้งหมดที่ปรากฏในการทดลอง เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

การวิจัยเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียน ไทย ผู้วิจัยทำการสอบถามนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๖ ของโรงเรียนศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษา ฝรั่งเศส กรุงเทพมหานคร เขต ๑ และ เขต ๒ จำนวน ๖ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๑๒๐ คน และครู/ผู้สอน ซึ่งเป็นผู้สอนหลักของนักเรียนผู้เข้าร่วมการทดสอบใน รายวิชาภาษาฝรั่งเศสของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน ภาษาฝรั่งเศสในกรุงเทพมหานคร เขต ๑ และ เขต ๒ จำนวนทั้งหมด ๔ ท่าน ผลการวิจัยพบว่า

การออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียน

ผู้วิจัยแบ่งการออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศส เป็น ๕ ประเภท ได้แก่ การกลมกลืนเสียง (assimilation) การแตกแยกเสียง (dissimilation) การสลับ เสียง (metathesis) การเพิ่มเสียง (vowel insertion) และการลบเสียง (deletion) ซึ่งผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. การกลมกลืนเสียง

๑.๑ Le curé sortit en voiture du **presbytère**. การออกเสียงแปรประเภทการกลมกลืน พยัญชนะอโฆชะของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงแปรพยัญชนะ อโฆชะผิด เป็น ๓ รูปแบบ คือ [s], Ø และอ่าน ไม่ออก และ เพศหญิงออกเสียงออกเสียงผิด เป็น ๕ รูปแบบ คือ [b , d], Ø ออกเสียงตามตัวเขียน และอ่านไม่ออก โดยผู้บอกภาษาทั้งเพศชายและหญิง ไม่สามารถออกเสียงแปรตามบริบท [z] ได้

๑.๒ Il a glissé sur une **plaque** de verglas. การออกเสียงแปรประเภทการกลมกลืน พยัญชนะอโฆชะของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงแปรพยัญชนะ อโฆชะผิด เป็น ๓ รูปแบบ คือ [ʒ] ออกเสียงตาม ตัวเขียนและอ่านไม่ออก และเพศหญิงออกเสียงออก เสียงผิด เป็น ๕ รูปแบบ คือ [ʒ, s], Ø ออกเสียง ตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยผู้บอกภาษาทั้งเพศ ชายและหญิง สามารถออกเสียงแปรตามบริบทตาม เป้าหมายได้ [g] ได้

๑.๓ **Arrêtez de crier** comme ça – Je suis pas sourd. การออกเสียงแปรประเภทการกลมกลืน พยัญชนะอโฆชะกลายเป็นพยัญชนะอโฆชะ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียง [t] ผิดเป็น ออกเสียงตามตัวเขียน และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออก เสียงผิดเป็น ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิงไม่สามารถออก เสียงแปรประเภทการกลมกลืนพยัญชนะอโฆชะได้

๑.๔ Les **sauveteurs** n'ont pu pénétrer au rez-de-chaussée. การออกเสียงแปรประเภท การกลมกลืนพยัญชนะอโฆชะกลายเป็นพยัญชนะ อโฆชะ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และเพศหญิงออกเสียง [f] ผิดเป็น ๔ รูปแบบ คือ [w,], Ø ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออกเหมือนกัน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิงสามารถออกเสียง แปรประเภทการกลมกลืนพยัญชนะอโฆชะตามเป้าหมาย ได้

๑.๕ Les chefs d'état se sont donnés une **longue poignée** de main. การออกเสียงแปร ประเภทการกลมกลืนพยัญชนะนาสิก จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ออกเสียงผิดเป็น [ku] อ่านตามตัวเขียน และ อ่านไม่ออก กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๔ รูปแบบ ได้แก่ ออกเสียงผิดเป็น [ʃ], Ø ออกเสียง ตามตัวเขียน และอ่านไม่ออก

๑.๖ C'est le moment de faire nos **commandes de livres**. การแปรเสียงประเภทการกลมกลืนพยัญชนะนาสิก จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิง ออกเสียงผิดเป็น ออกเสียงตามตัวเขียนเหมือนกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง สามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ จำนวน ๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๐

๑.๗ J'ai une **bombe puissante**. การออกเสียงแปรประเภทการกลมกลืนพยัญชนะนาสิก จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิด ๔ รูปแบบ ได้แก่ [be, bi] ออกเสียงตามตัวเขียน และอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิด ๕ รูปแบบเช่นกัน ได้แก่ [be, bi, m̩] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก

๑.๘ Cet **excès** de vitesse sera puni d'une amende de huit cents euros. การออกเสียงแปรประเภทการกลมกลืนเสียงสระ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิด ๓ รูปแบบ คือ [i] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิด ๒ รูปแบบ คือ ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก

๑.๙ En **novembre**, le soleil se couche vers six heures. การออกเสียงแปรประเภทการกลมกลืนเสียงสระ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๓ รูปแบบ คือ [u] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๔ รูปแบบ คือ [u, a] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้

๒. การแทรกเสียง

๒.๑ Les serpents **venimeux** sont manipulés. การออกเสียงแปรประเภทการแทรกเสียงพยัญชนะ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๒ รูปแบบ คือ ออกเสียงตาม

ตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๒ รูปแบบ คือ ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออกเช่นเดียวกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ จำนวน ๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๔

๒.๒ Il fait beau, les enfants jouent **dehors**. การออกเสียงแปรประเภทการแทรกเสียงสระ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๔ รูปแบบ คือ [te, di] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๔ รูปแบบ คือ [te, di] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออกเช่นเดียวกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ จำนวน ๒๔ ครั้ง เพศชาย ๙ ครั้ง ร้อยละ ๑๖.๐๗ เพศหญิง ๑๕ ครั้ง ร้อยละ ๑๕.๓๑

๓. การสลับเสียง

๓.๑ Les **rémunérations** de la directrice étaient tellement excessives que les bénéfiques de l'entreprise ont fondu. การออกเสียงแปรประเภทการสลับเสียงพยัญชนะ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๔ รูปแบบ คือ [mine, mone] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๒ รูปแบบ คือ ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ จำนวน ๒๔ ครั้ง เพศชาย ๑๒ ครั้ง ร้อยละ ๒๑.๔๓ เพศหญิง ๑๒ ครั้ง ร้อยละ ๑๒.๒๔

๓.๒ Cet individu, qui avait autrefois collaboré à des actions terroristes, était interdit d'accès dans tous les **aéroports** d'Europe et d'Asie. การออกเสียงแปรประเภทการสลับเสียงสระ จำแนกเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๓ รูปแบบ คือ [əropɔʀ] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๒ รูปแบบ คือ ออกเสียงตาม

ตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ จำนวน ๖ ครั้ง เพศชาย ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๖.๖๗ เพศหญิง ๕ ครั้ง ร้อยละ ๕๐.๐๐

๔. การเพิ่มเสียง

๔.๑ Un **contact pénible**. การออกเสียงแปรประเภทการเพิ่มเสียง จำแนกเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๒ รูปแบบ คือ ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๒ รูปแบบเช่นกัน คือ ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ จำนวน ๓๐ ครั้ง เพศชาย ๔ ครั้ง ร้อยละ ๗.๑๔ เพศหญิง ๒๖ ครั้ง ร้อยละ ๒๖.๕๓

๔.๒ Un **index formidable**. การออกเสียงแปรประเภทการเพิ่มเสียง จำแนกเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๔ รูปแบบ คือ ออกเสียงผิดเป็น [de, k] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๓ รูปแบบ คือ ออกเสียงผิดเป็น [k] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ จำนวน ๑๐ ครั้ง ร้อยละ ๖.๔๗ เพศชาย ๖ ครั้ง ร้อยละ ๑๐.๗๑ เพศหญิง ๔ ครั้ง ร้อยละ ๔.๐๘

๕. การลบเสียง

๕.๑ Je vois **l'autre**. การออกเสียงแปรประเภทการลบเสียง จำแนกเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๓ รูปแบบ คือ ออกเสียงผิดเป็น [tə] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๒ รูปแบบ คือ ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ (Ø) จำนวน ๓๑ ครั้ง (ร้อยละ ๒๐.๑๓) เพศชาย ๖ ครั้ง ร้อยละ ๑๐.๗๑ เพศหญิง ๒๕ ครั้ง ร้อยละ ๒๕.๕๑

๕.๒ Voilà mon **oncle**. การออกเสียงแปรประเภทการลบเสียง จำแนกเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายออกเสียงผิดเป็น ๕ รูปแบบ คือ ออกเสียงผิดเป็น [ʃə, sə, kə] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงออกเสียงผิดเป็น ๓ รูปแบบ คือออกเสียงผิดเป็น [bə] ออกเสียงตามตัวเขียนและอ่านไม่ออก โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงสามารถออกเสียงแปรตามบริบทได้ (Ø) จำนวน ๓๗ ครั้ง ร้อยละ ๒๕.๒๕ เพศชาย ๑๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๙.๖๔ เพศหญิง ๒๘ ครั้ง ร้อยละ ๒๘.๕๓

การออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของครู/ผู้สอน

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมของแบบทดสอบการออกเสียงแปรตามบริบททั้ง ๘ ประเภท ของครู/ผู้สอน ในกลุ่มทดลอง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลค่าเฉลี่ยรวมที่ได้จากการทดสอบของทุกชุด เรียงลำดับของชุดที่มีผลค่าเฉลี่ยมากที่สุด ไปหาชุดที่น้อยที่สุดตามลำดับดังนี้

๑. ชุดที่ ๔ การกลมกลืนเสียงสระ มีการออกเสียงแปร คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๐

๒. ชุดที่ ๗ การเพิ่มเสียง มีการออกเสียงแปร คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐

๓. ชุดที่ ๑ การกลมกลืนพยัญชนะโฆฆะ มีการออกเสียงแปร คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐

๔. ชุดที่ ๒ การกลมกลืนพยัญชนะอโฆฆะ ชุดที่ ๖ การสลับเสียง และชุดที่ ๘ การลบเสียงที่ตำแหน่งท้ายพยางค์ มีการออกเสียงแปร คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕ เท่ากัน

๕. ชุดที่ ๓ การกลมกลืนพยัญชนะนาสิก มีการออกเสียงแปร คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๖

๖. ชุดที่ ๕ การแผกแยกเสียง มีการออกเสียงแปร คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐

เป็นที่สังเกตว่าค่าร้อยละของทั้ง ๘ ประเภทในการออกเสียงแปรตามบริบทที่ถูกต้องตามกฎการ

แปรเสียงในภาษาฝรั่งเศสของครู/ผู้สอน ในภาพรวม น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ในทุกประเภท ยกเว้นประเภท กลมกลืนเสียงสระที่ผู้บอกภาษาสามารถออกเสียงแปร ได้มากถึงร้อยละ ๗๕ ซึ่งลักษณะของการไม่แปรเสียง ส่วนใหญ่ เป็นการออกเสียงตามตัวเขียน

ข้อเสนอแนะ

๑. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน การนำสื่อ ICT มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้และฝึกฝนทักษะทางภาษาจึงเป็นแนวทางสำคัญในการกระตุ้น และสร้างการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล สื่อที่ดีที่สุดสามารถนำมาใช้ทดแทนครูได้ โดยเฉพาะในส่วนของ การฝึกฝน เกี่ยวกับการออกเสียง การฟัง และการพูด ซึ่งครูบางส่วน ยังขาดความพร้อมและขาดความมั่นใจ อีกทั้งสื่อยังสามารถใช้ได้ในทุกสถานที่ ทุกเวลา ใช้ฝึกฝนซ้ำ ๆ ได้ อย่างไม่ต้องมีข้อจำกัด จึงควรหาแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล เช่น การเรียนรู้การฟัง การออกเสียงที่ถูกต้องและตรงตามกรอบ CEFR ที่เน้นในเรื่องการออกเสียง (phonological control และ phonological competence) รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่ส่งเสริมและกระตุ้นการฝึกภาษาอังกฤษ

เพื่อการสื่อสาร ทั้งในและนอกห้องเรียนด้วย

๒. ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR ที่เน้นในเรื่องการออกเสียง (phonological control and phonological competence) โดยเน้นเรื่องการออกเสียงแปร (allophones) เพราะครูเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียน เนื่องจากภาษาฝรั่งเศสเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษา การปฏิสัมพันธ์ การเลียนแบบ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะครูที่มีความสามารถและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาจะเป็นต้นแบบที่ดีของผู้เรียนในการเรียนรู้และฝึกฝน ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนและการใช้สื่อ จะช่วยกระตุ้น สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ และการใช้ภาษาของผู้เรียน การพัฒนาครูให้มีความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนดตามกรอบอ้างอิง CEFR และมีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาฝรั่งเศสแบบสื่อสาร (CLT) จึงเป็นความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงาน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการ เพื่อยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR

บรรณานุกรม

- จกกล สุภเวษย์ และคณะ. (๒๕๕๖). *คู่มือหนังสือเรียน ADOSPHERE I สำหรับครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย.
- ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ. (๒๕๕๐). *ภาษาทัศน์า*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (๒๕๕๓). *ภาพรวมของการศึกษาภาษา และภาษาศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- แพรวไพลม บุญยะผลึก. (๒๕๓๐). *ลัทธิศาสตร์ฝรั่งเศส*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญาชัย สุลักษณ์านนท์. (๒๕๕๒). *ภาษาศาสตร์ ภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลิธธา พิณิจฎาดล. (๒๕๒๑). *ภาษาศาสตร์ประยุกต์ในการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิสิทธิ์ ธรรมทวีธิกุล. (๒๕๕๗). *ลัทธิวิทยา การวิเคราะห์ระบบเสียงในภาษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

